

Onderzoeksprogramma 2016
Rekenkamercommissie gemeente Renkum

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Organisatie.....	4
1.1 Samenstelling.....	4
1.2 Landelijke ontwikkeling.....	4
2. Onderzoeksprogramma 2016.....	5
2.1 Totstandkoming onderzoeksprogramma.....	5
2.2 De selectie van potentieel interessante onderzoeksonderwerpen.....	5
2.3 Selectieprocedure onderzoeksonderwerpen.....	6
2.3.1 Selectiecriteria.....	6
2.3.2 Programma 2016.....	6
2.4 Wijzigingen in het programma.....	7
3. Financiën.....	8
3.1 Budget.....	8
3.2 Begroting 2016.....	8

Inleiding

Aan het eind van 2015 bevonden drie onderzoeken van de Rekenkamercommissie zich in de eindfase, namelijk het onderzoek naar 3B4, het onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen en het onderzoek naar samenwerking met andere gemeentes. Het onderzoek naar de opvolging van aanbevelingen is inmiddels zover dat het ambtelijk hoor- en wederhoor traject is afgerond. Het bestuurlijk hoor- en wederhoor is bijna afgerond. Wij hebben met zeer veel plezier en toewijding gewerkt aan deze onderzoeken.

Inmiddels hebben wij de voorbereidingen voor 2016 afgerond. En voor u ligt het nieuwe jaarprogramma van de Rekenkamercommissie voor 2016. Dit jaar is gekozen om één onderzoek in het programma op te nemen. Redenen hiervoor zijn dat pas eind 2015 is gestart met de onderwerpen die zijn opgenomen in het programma van 2015. Door nu één onderwerp vast te leggen stelt de Rekenkamercommissie zichzelf in staat om de achterstand in te lopen én zo mogelijk in te spelen op de actualiteit.

Hoewel we in dit jaarprogramma slechts één onderwerp hebben opgenomen, spelen er op de achtergrond ontwikkelingen waar de Rekenkamercommissie zich eventueel bij aan wil sluiten. De NVRR (de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) wil in 2016 samen met de Algemene Rekenkamer een onderzoek op het gebied van jeugdzorg uitwerken waar alle lokale Rekenkamercommissies aan mee kunnen doen. Dat zou tegen minimale inspanning kunnen en de bedoeling is dat het een soort benchmark op gaat leveren of een landelijk overzicht. Wij staan positief tegenover dit initiatief.

Daarnaast hebben de Rekenkamercommissies van de gemeente Ede en Wageningen een onderzoek gepland staan naar decentralisaties. Wij zijn uitgenodigd om met hen in overleg te gaan over dit onderzoek. Dit zou kunnen betekenen dat wij dan ook in dat onderzoek gaan participeren.

Wij houden u ook in 2016 weer op de hoogte van eventuele ontwikkelingen!

Daan Nijland
Voorzitter Rekenkamercommissie

1. Organisatie

1.1 Samenstelling

In de gemeente Renkum bestaat de Rekenkamercommissie uit 3 externe leden. Dit zijn:

- de heer ir. D. Nijland (voorzitter);
- de heer M.A. Rol BSc;
- mevrouw drs. B. Lettinga.

De benoeming van dhr. Nijland loopt tot april 2018, mw. Lettinga is in 2015 herbenoemd tot juni 2018 en dhr. Rol tot september 2018. In 2016 zijn dan ook geen wijzigingen in de samenstelling van de Rekenkamercommissie voorzien.

1.2 Landelijke ontwikkeling

Begin 2016 komt minister Plasterk (Binnenlandse Zaken) met een wetsvoorstel dat gemeenten verplicht de rekenkamercommissies zo in te richten dat deze als onafhankelijk controleorgaan kan functioneren.

In juli 2015 heeft Plasterk een 'actieplan lokale rekenkamers' gepubliceerd. In dat plan worden gemeenten die de komende tijd hun commissies gaan omvormen tot rekenkamer, opgeroepen om na te gaan of het niet handiger is een gemeenschappelijke rekenkamer in te stellen of aansluiting te zoeken bij een bestaande¹.

Dit actieplan komt voort uit het feit dat de meeste gemeenten nu nog hebben gekozen voor de rekenkamerfunctie, die in de meeste gevallen wordt uitgevoerd door een rekenkamercommissie. Die kunnen naar eigen wens worden ingevuld. Dit heeft er echter in de praktijk toe geleid dat er nogal wat niet of nauwelijks functionerende vormen van rekenkamerfuncties zijn. Daaronder vallen bijvoorbeeld gemeenten zonder rekenkamerfunctie, langdurige inactiviteit of een slapend bestaan van de rekenkamerfunctie en gemeenten die zeer fors bezuinigen op de rekenkamerfunctie. Ook zijn er vormen van rekenkamerfuncties die (bijna) nooit onderzoek verrichten en gemeenten waar de rekenkamerfunctie wordt uitgevoerd door alleen raadsleden. In al die gevallen wordt aan het belang van een goede rekenkamerfunctie onvoldoende gewicht toegekend. Een wetswijziging om de positie van rekenkameronderzoek op lokaal niveau te versterken, is volgens het actieplan van minister Plasterk noodzakelijk.

In onze gemeente is de rekenkamercommissie al als onafhankelijk controleorgaan ingericht. Vooralsnog verwachten wij dan ook niet dat de wetswijziging voor de gemeente Renkum tot wijzigingen zal leiden.

---

¹ Binnenlands Bestuur 15 juli 2015

2. Onderzoeksprogramma 2016

2.1 Totstandkoming onderzoeksprogramma

De Rekenkamercommissie oriënteert zich op verschillende manieren op mogelijke onderzoeksonderwerpen (deskresearch, gesprekken met raadsleden, gesprekken met ambtenaren, gesprekken met Dorpsplatforms, Lokale Rekenkamer site, andere gemeenten, andere Rekenkamercommissies). Daarnaast worden ook onderwerpen bekeken die het voorgaande jaar wel interessant leken, maar uiteindelijk niet zijn geselecteerd. Van alle verzamelde onderwerpen wordt een groslijst opgesteld.

Deze lijst wordt in de vergadering van de Rekenkamercommissie besproken voor een eerste selectie. Vervolgens wordt de aangepaste lijst voorgelegd aan de leden van de Rekeningcommissie. Aan hen wordt gevraagd een reactie te geven op de genoemde onderwerpen en eventueel andere onderwerpen aan te dragen.

De Rekenkamercommissie heeft de uitkomsten van de gedachtewisseling met de leden van de Rekeningcommissie en de input van de verschillende fracties intern besproken en de onderwerpen opnieuw gewogen. De Rekenkamercommissie hanteert bij het maken van haar keuze voor onderwerpen de selectiecriteria uit het onderzoeksprotocol. De uitkomst van deze procedure is terug te vinden in paragraaf 2.3.

2.2 De selectie van potentieel interessante onderzoeksonderwerpen.

Zoals hiervoor al vermeld, heeft de Rekenkamercommissie de longlist samengesteld naar aanleiding van deskresearch en verschillende gesprekken. De longlist voor dit jaar bestond uit de volgende onderwerpen:

1. Jeugdbeleid

Jeugdbeleid is reeds opgenomen in het jaarprogramma 2014.

Doel was toen om de nota jeugdbeleid uit 2011 te toetsen. Een onderzoek gericht op realisatie en knelpunten zodat deze kunnen worden meegenomen bij de herziening van het beleid.

Vragen toen waren o.a.:

Hoe wordt intern zicht gehouden op resultaat en effect van te onderscheiden deelmaatregelen? Wat zijn de resultaten en voortgang? Is er een onderlinge (financiële) prioritering en zo ja, op basis waarvan wordt deze gesteld? Hoe verloopt samenwerking op dit terrein en is daarbij sprake van onderlinge (financiële) verdeling en prioritering?

2. Groen beleid.

Vergelijkend onderzoek. Besteden we slim aan? De samenwerking met private partijen; wat levert dat op?

3. Vermindering administratieve lastendruk (paarse krokodil)

De gemeente Renkum is bezig geweest met het terugdringen van overbodige regelingen etc. Dit onderzoek heeft tot doel te bekijken of de aanpak van dit beleid in de gemeente doelmatig en doeltreffend plaatsvindt en heeft gevonden. Hierbij zal worden nagegaan wat de resultaten van het dereguleringsbeleid in de afgelopen periode zijn en welke plannen er zijn voor komende periode.

4. Proces tot stand komen ruimtelijke structuurvisie.

Is een onderwerp dat door dorpsplatforms is genoemd als onderwerp dat leeft onder burgers (Wolfheze, Renkum-Heelsum en Doorwerth). Aanleiding is onvrede: inbreng van burgers wordt niet of onvoldoende teruggezien in de visie. De vraag is: hoe is het proces verlopen. Wat is de vraagstelling geweest aan de opdrachtnemers; hoe is inbreng verwerkt etc. Hoe zijn de verwachtingen gemanaged.

5. Jongerenwerk

Wat is de inzet en wat zijn de resultaten? (aangedragen door DP 2013). Mede actueel door ontslag van 2 jongerenwerkers van Solidez

6. Monitoring van de implementatie van de Besturingsfilosofie.

De besturingsfilosofie is aan aangenomen door de Raad. Het is de vraag wat er nu mee gaat gebeuren in de praktijk. Hoe kan de Raad merken dat deze filosofie is geland? Is/wordt het omgezet in concrete maatregelen? Is het geborgd?

7. Wegenonderhoud

Jarenlang was wegenonderhoud een vaste kostenpost op de gemeentebegroting. Onder druk van dreigende tekorten bezuinigen steeds meer gemeenten hierop. Dat lijkt aantrekkelijk, omdat deze bezuinigingen direct kunnen worden ingeboekt en kwaliteitsvermindering van het wegennet pas later wordt waargenomen. Maar hoelang blijven dit soort besparingen verantwoord zonder dat het de veiligheid in gevaar brengt? Het rekenkameronderzoek kan zich richten op: welke bezuinigingen zijn gerealiseerd? Ontstaan hierdoor schadelijke neveneffecten en risicofactoren? En hoe beleven burgers die bezuinigingen op het wegenonderhoud?

2.3 Selectieprocedure onderzoeksonderwerpen

2.3.1 Selectiecriteria

In zijn algemeenheid geldt dat de Rekenkamercommissie bij de keuze van haar onderwerpen een zo groot mogelijke bijdrage aan haar missie en doelstelling beoogt, gerelateerd aan de inzet van schaarse onderzoekscapaciteit. Daarbij worden een aantal criteria gehanteerd. De selectiecriteria zijn samengevat in de volgende kernbegrippen:

Risico:

Het aan het onderwerp verbonden risico.

Het gaat er dan om vast te stellen welke de risico's zijn dat een beleid niet (volledig) slaagt en welke vervolgens de risico's zijn die de gemeente loopt met financiële, politiek-bestuurlijke en of juridische consequenties als het risico zich manifesteert.

Twijfel:

Twijfel omtrent de doelmatigheid en/of effectiviteit van het beleid. Hierbij gaat het erom dat er twijfel is of de gemaakte keuze voor het beleidsinstrument daadwerkelijk de meest effectieve of efficiënte is of dat op grond van andere overwegingen gekozen is voor dat beleid.

Belang:

Het belang van het onderwerp. Het betreft dan het financiële belang; het maatschappelijke belang en het politieke belang.

Toegevoegde waarde:

De toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek. Het onderzoek van de Rekenkamercommissie moet een duidelijke meerwaarde opleveren in de zin dat het in bruikbare aanbevelingen resulteert. De Rekenkamercommissie is niet het enige bestuurslichaam dat onderzoek doet naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Ook het College doet onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid en de accountant naar rechtmatigheid. Het rekenkameronderzoek moet dan ook daadwerkelijk iets toevoegen aan (eventuele) onderzoeken van College en accountant.

De uiteindelijke beoordeling blijft uiteraard een subjectief proces, ingekleurd door de interpretatie en beleving van de leden van de Rekenkamercommissie.

2.3.2 Programma 2016

Gebaseerd op de ontvangen feedback van leden de Rekeningcommissie en eigen inzichten van de Rekenkamercommissie is gekozen om het onderwerp 'proces tot stand komen ruimtelijke structuurvisie' in 2016 te gaan onderzoeken. In de besluitvorming hiertoe is nadrukkelijk meegewogen dat:

- er over dit onderwerp een grote mate van consensus bestaat in de ontvangen feedback (politiek belang);
- het onderwerp dicht bij burgers staat (maatschappelijk belang);
- de toegevoegde waarde voor de toekomst groot kan zijn (toegevoegde waarde);
- het onderzoek zeer goed door de Rekenkamer zelf opgepakt kan worden;
- nut en noodzaak van diverse andere onderzoeken op dit moment worden betwijfeld of het tijdstip van onderzoek nog niet is aangebroken (lees: onderzoek komt te vroeg).

2.4 Wijzigingen in het programma

Bij de uitwerking van het voorgenomen onderzoeksonderwerp zou kunnen blijken dat dit in de praktijk niet haalbaar en inpasbaar is. Uiteraard zal de Rekenkamercommissie eventuele wijzigingen in haar onderzoeksprogramma communiceren aan de betrokkenen.

Daarnaast is het mogelijk dat zich in 2016 één of meer onderwerpen aandienen, die naar het oordeel van de Rekenkamercommissie direct onderzocht zou(den) moeten worden. Het kan dan gaan om deelname aan een door anderen geïnitieerd onderzoek of om een eigen onderzoek. Op grond van de geldende verordening heeft de Rekenkamercommissie deze bevoegdheid. Ook dan zal de Rekenkamercommissie dit gelijk communiceren aan de betrokken partijen.

3. Financiën

3.1 Budget

De raad stelt jaarlijks het budget voor de Rekenkamercommissie vast. Voor de jaren 2006 t/m 2012 bedroeg het budget steeds € 50.000,-. Sinds 2013 is het budget vastgesteld op € 40.000,-.

Volgens de geldende verordening worden ten laste van dit budget de kosten gebracht voor:

- a. de vergoedingen voor de externe leden;
- b. externe deskundigen die eventueel door de Rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
- c. het ambtelijk secretariaat;
- d. eventuele overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.

De grootste posten zijn de vergoedingen voor de externe leden (€ 167,- per vergadering en € 84,- per uur voor andere werkzaamheden) en het ambtelijk secretariaat. Tot 2013 boden de griffier en plv. griffier ieder voor 4 uur per week (0,2 fte) ondersteuning. Sinds 2013 is dit beperkt tot 4 uur ondersteuning door de griffier. De uren van de plv. griffier zijn ten gunste van de taakstelling op het raadsbudget gekomen.

3.2 Begroting 2016

De begroting van de Rekenkamercommissie ziet er als volgt uit:

Begrotingspost	Toelichting	€
Vergaderingen Rekenkamercommissie	Presentiegeld en reiskosten externe leden	€ 8.500,--
Onderzoeken	Eigen onderzoeksuren van de Rekenkamercommissie-leden en eventuele kosten van externen	€ 17.500,--
Scholing en abonnementen	scholing divers + abonnementen en lidmaatschappen (NVRP)	€ 4.000,--
Ambtelijk secretariaat	0,2 FTE ondersteuning door de griffier	€ 10.000,--
Totaal		€ 40.000,--

Zoals in paragraaf 2.4 al aangegeven kan de Rekenkamercommissie, lopende een onderzoek, van oordeel zijn dat het onderzoek niet verder uitgevoerd zal worden. Ook kan het voorkomen dat een nieuw onderwerp vanwege de actualiteit voorrang moet krijgen. Dat kan gevolgen hebben voor de dan lopende onderzoeken, bijvoorbeeld enige temporisering daarin of opschuiving daarvan in de tijd.

Gelet op het beschikbare budget kan dit mogelijk slechts plaatsvinden indien de raad hiervoor aanvullende financiële middelen beschikbaar stelt.